

KI HE PALE HORTICULTURE

MA'A E KAU NGAUE NOA'IA

KO E HA KUO LILIU?

Ko e pale ko ha fakamatala fakalao ia 'oku ne fakamatala'i 'a e si'isi'i taha 'o e totongi mo e ngaahi tu'unga 'o e ngaue ma'u'anga mo'ui. Ko e pale 'oku fekau'aki mo e ngāue 'okú ke fakahokó 'oku makatu'unga ia 'i he ngāue 'okú ke ngāue aí mo e ngāue 'okú ke faí. 'Oku totongi koe 'e he Pale Horticulture 'i homau ngaue'anga.

Ne toki fai 'e he pule'anga ha ngaahi liliu ki he pale Horticulture ma'a e kau ngaue piecerate. 'Oku kau heni 'a e ngaahi liliu ki he founa hono fika'i 'o e piecerates, fakapapau'i 'o e vahe si'isi'i taha mo e fa'ahinga lekooti 'oku tau tauhi. Kapau ko ha tokotaha ngaue noa'ia pe koe 'oku totongi fakahoua, 'oku 'ikai ha liliu.

VAVE 'O E FAKAHOA – TOKOTAHA NGĀUE NOA'IA

Mei he Tokonaki 30 'o 'Epeleli 'e totongi fakahoua atu koe. 'E hoko ho'o vave fakahoua ko e:

Your Base Rate		25% Casual Loading		Your Total Rate
\$20.33	+	\$5.08	=	\$25.41

Ngāue 'Ovataimi

'E totongi 'ovataimi 'a e ngaahi me'a noa'ia 'i ha vave fakahoua 'i he taimi 'oku ngaue lahi ange ai 'i he:

- houa 'e 12 'i he 'aho pe sifi, pe
- houa angamaheni 'e 304 'i ha vaha'ataimi uike 'e 8.

'I he taimi 'oku ke ngaue 'ovataimi ai, 'e totongi koe:

- Ko e taimi mo e konga, 'a ia ko e 150% 'o ho'o vave fakahoua angamaheni, pea
- Load noa'ia pe, 'a ia ko e 25% ia 'o ho'o vave fakahoua angamaheni.

Tautea po'uli

'Oku totongi 'a e casuals 'i ha vave 'o e ngaue fakahoua 'i he vaha'a 'o e 8.31 pm mo e 4.59 'i ha fa'ahinga 'aho pe 'o e uike (tuku kehe 'a e ngaahi 'aho malolo 'a e kakai):

- vave angamaheni 'o e fakahoua, mo e
- 15% tautea po'uli, mo e
- Load noa'ia pe, 'a ia ko e 25% ia 'o ho'o vave fakahoua angamaheni.

Ngaahi 'aho malolo fakapule'anga

'Oku totongi 'a e 'ai'ainoa'ia 'i ha vave fakahoua 'oku ngaue 'i ha 'aho malolo fakapule'anga:

- Tu'o ua, 'a ia ko e 200% 'o ho'o vave fakahoua angamaheni, pea
- Load noa'ia pe, 'a ia ko e 25% ia 'o ho'o vave fakahoua angamaheni.

Ponasi

'E lava foki ke kau 'i ha ngaue fakahoua 'e ni'ihhi ha totongi ponasi. 'E hoko 'eni ko ha ponasi 'oku makatu'unga 'i he ngaue pea 'oku totongi ia 'i he fakakaukau lelei 'a e fama. Ke ma'u ha fakamatala lahi ange, kātaki 'o talanoa mo ho'o supavaisá.

KI HE PALE HORTICULTURE

MA'A E KAU NGAUE NOA'IA

VAVE 'O E KONGOKONGA – TOKOTAHA NGAUE FAINOA

'I he taimi 'e ni'hi 'e lava ke totongi ha me'a fakamā'osí kae 'ikai ko e lahi 'o e pa'anga 'oku faka'aonga'í. Kapau 'e totongi koe 'aki ha'o ta'efakahounga'í, 'e 'oatu kiate koe ha lekooti ngāue 'o fakahā atu 'a e vave 'o e pa'angá kimu'a peá ke kamata e ngāué.

NGAAHI LEKOOTI 'O E NGĀUE FAKANGĀUÉ

'Oku 'oatu kiate koe ha Ngaahi Lekooti Ngāue Kimu'a peá ke toki kamata ngāue ki he ngaahi me'a fakamā'osí. 'Oku ne talaatu 'a e me'a te ke fai, 'a e vave 'o e pa'anga 'e totongi atu, 'a e 'aho mo e taimi 'e kamata totongi ai ho'o pa'anga pea 'ai ke ke 'ilo'í 'a e totongi si'isi'í taha kuo fakapapau'í mai.

ME'A 'OKU FAKAPAPAU'Í 'E HE SI'ISI'Í TAHA 'O

'I he taimi 'oku totongi ai ha pa'anga 'oku fakapapau'í atu 'e totongi ha pa'anga si'isi'í taha ki he 'aho takitaha 'oku ke ngaue ai. 'E fakapapau'í mai 'e totongi 'e he kau ngaue kotoa pe ha kí'i vahe si'isi'í ki he 'aho takitaha 'oku nau ngaue ai. 'I he ngāue 'o e 'aho takitaha te ke ma'u ai ha \$25.41 he houa 'e taha kuo liunga lahi 'i he lahi 'o e ngaahi houa na'á ke ngāue aí.

Hangē ko 'ení:

Kapau he 'ikai te ke ma'u ha \$25.41 'i he houa ngāue 'i he 'aho 'e 'osi ai ho'o vahé.

Worker	Total Hours	Minimum Hourly Pay	Piecerate Earnings	Top -Up
Worker A	7.75	\$196.93	\$148.00	\$48.63

Kapau te ke ma'u ha pa'anga lahi ange 'i he \$25.41 'i he houa 'e taha 'i he piecerate 'e totongi leva ho'o pa'anga 'oku ma'u he ko e pa'anga ma'olunga ange ia.

Worker	Total Hours	Minimum Hourly Pay	Piecerate Earnings	Top -Up
Worker B	7.75	\$196.93	\$299.79	-

TAUHI LEKŌTÍ

'Oku fie ma'u 'e he ngaahi liliu ki he fakalāngilangí he taimí ni ke mau lekooti ho taimi kamatá mo e 'osí 'i he 'aho takitaha pea mo e vave na'e totongi 'akí. 'Oku 'uhinga 'eni 'e fie ma'u ke ke hū ki loto pea 'oua 'e ngāue he 'aho kotoa pē.

KO E FĒ TAIMI 'E FAKA'AONGA'Í AI E LILIÚ?

'E 'aonga 'a e liliu ko 'ení mei ho'o 'uluaki vaha'ataimi vahé hili 'a e Tokonaki 30 'Epeleli 2022

NGAAHI FEHU'Í?

Kapau 'oku 'i ai ha'o fehu'í, te ke lava 'o talanoa ki ho'o supavaisá pe fetu'utaki ki he timi Ma'u'anga Tokoni Fakaengāué 'i he 'imeili 'i he human.resources@fpg.com.au. Kapau 'okú ke fie ma'u ha toe fakamatala, kātaki 'o 'a'ahi ki he: www.fairwork.gov.au